

**Statistikdokumentation for
Registerbaseret arbejdsstyrkestatistik 2014**

1 Indledning

Formålet med den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) er at opgøre befolkningens primære tilknytning til arbejdsmarkedet. Tilknytningen opgøres ultimo november og udarbejdes én gang årligt. Første gang RAS blev udarbejdet vedrørte opgørelsen befolkningens tilknytning ultimo november 1980.

2 Indhold

RAS er en årlig individbaseret opgørelse, som opgør befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet på den sidste arbejdsdag i november. Befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet fordeler sig på tre socioøkonomiske hovedgrupper, som er beskæftigede, ledige og personer uden for arbejdsstyrken, og statistikken fordeles ligeledes på oplysninger om bl.a. demografi, uddannelse samt oplysninger om arbejdsstedet for beskæftigede. Statistikken formidles i Nyt fra Danmarks Statistik og Statistikbanken, ligesom detaljerede mikrodata stilles til rådighed gennem Danmarks Statistiks Forskningsservice.

2.1 Indholdsbeskrivelse

RAS udkommer årligt med en opgørelse over befolkningens primære tilknytning til arbejdsmarkedet ultimo november. Kernevariablen i RAS er "socioøkonomisk status". Ved hjælp af denne variabel kan befolkningen opdeles i tre hovedgrupper:

- Beskæftigede
- Arbejdsløse
- Personer uden for arbejdsstyrken

De beskæftigede er enten lønmodtagere, selvstændige eller medarbejdende ægtefæller. Arbejdsløse omfatter bruttoledige dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Læs mere om ledighedsbegreber i Danmarks Statistik [her](#). Personer uden for arbejdsstyrken omfatter bl.a. andre offentligt forsørgede, studerende, børn, unge og alderspensionister. Statistikken indeholder en række baggrundsplysninger, der knytter sig til selve personen eller til det arbejdssted, hvor personen arbejder. Oplysninger, der knytter sig til personen, kan fx være:

- Demografiske oplysninger (fx køn, alder, herkomst, bopælskommune)
- Uddannelsesoplysninger (fx højest fuldførte uddannelse, igangværende uddannelse)

Oplysninger der knytter sig til arbejdsstedet, kan fx være:

- Branche
- Arbejdsstedsadresse
- Sektor

Eftersom registret indeholder identifikation af såvel personen som arbejdsstedet, kan der efter behov kobles diverse baggrundsplysninger på registret. RAS anvendes desuden til at opgøre erhvervspendling mellem bopæl og arbejde.

2.2 Grupperinger og klassifikationer

RAS udarbejdes efter de internationale retningslinjer fra ILO (International Labour Market Organisation) for klassifikation af befolkningen i relation til tilknytning til arbejdsmarkedet. Klassifikationen hedder ICSE (International Classification of Status in Employment). ILO-retningslinjerne retter sig mod survey-baserede statistikker. Ved dannelsen er RAS er der derfor foretaget en operationalisering af retningslinjerne ud fra de givne muligheder, når kilderne er registerbaserede. ILO-retningslinjerne består bl.a. af et sæt prioriteringsregler for, hvordan den primære tilknytning til arbejdsmarkedet bestemmes. Retningslinjerne foreskriver, at beskæftigelse har højere prioritet end ledighed, mens ledighed har højere prioritet end tilstande uden for arbejdsstyrken.

Statistikken følger den danske branchenomenklatur DB07 (NACE rev. 2/ISIC rev. 4). En fuldstændig beskrivelse af brancherne findes i Dansk Branchekode 2007. Der er foretaget en konvertering af branchekoderne til DB07 tilbage til november 2000.

- I perioden november 2003-november 2007 følger statistikken branchenomenklaturen DB03 (NACE rev. 1.1./ISIC rev. 3.1.).
- I perioden november 1992-november 2002 følger statistikken branchenomenklaturen DB93 (NACE rev. 1/ISIC rev. 3).
- I perioden november 1980-november 1992 følger statistikken branchenomenklaturen DSE77 (ISIC rev. 3).

Statistikken kan fordeles på sektor ifølge såvel ESA (november 1994-november 2012) som ESA2010 (november 2008-november 2014).

RAS bliver offentliggjort på kommuneniveau i statistikbanken. Fra november 2006 er statistikken offentliggjort på de nye kommuner efter strukturreformen. I perioden november 1980-november 2006 er statistikken opgjort på kommunerne før strukturreformen. I november 2006 er der med andre ord både opgjort tal for kommuneinddelingen før og efter strukturreformen.

2.3 Sektordækning

Statistikken omfatter alle sektorer.

2.4 Begreber og definitioner

Socioøkonomisk status: Socioøkonomisk status er kernevariablen i den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Variablen bliver dannet ved at befolkningen klassificeres på baggrund af ILO's anbefalinger med hensyn til begreber og definitioner vedrørende arbejdsmarkedsstatistik.

Ved opdelingen af befolkningen efter dens tilknytning til arbejdsmarkedet kan der anvendes en referenceperiode af forskellig længde. Referenceperioden kan være af længere varighed som fx 1 år, hvor personens vigtigste aktivitet i forhold til arbejdsmarkedet i årets løb afgør, hvorvidt personen placeres som erhvervsaktiv eller ej. Når der anvendes en længere referenceperiode benævnes de erhvervsaktive den normalt erhvervsaktive befolkning. Der kan i stedet vælges en kort referenceperiode på fx én dag eller én uge. De erhvervsaktive kaldes i denne sammenhæng for den aktuelt erhvervsaktive befolkning eller arbejdsstyrken. I den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik anvendes en kort referenceperiode og den efterfølgende beskrivelse er derfor begrænset hertil.

Overordnet opdeles befolkningen i tre grupper:

- beskæftigede
- ledige
- uden for arbejdsstyrken

De beskæftigede består af tre kategorier: lønmodtagere, selvstændige og medarbejdende ægtefæller. Arbejdsløse omfatter bruttoledige dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Læs mere om ledighedsbegreber i Danmarks Statistik [her](#). Personer uden for arbejdsstyrken er enten midlertidigt uden for arbejdsstyrken (bl.a. i aktivering), i tilbagetrækning fra arbejdsstyrken (efterløn), pensionister (førtids- eller alderspensionister) eller andre uden for arbejdsstyrken (bl.a. personer under uddannelse, børn og unge).

Læs mere om variabelen for socioøkonomisk status [her](#).

Arbejdssted: Et arbejdssted er en organisatorisk afgrænset del af et firma, som ligger på en given adresse og producerer én eller overvejende én slags varer og tjenester. Et arbejdssted kan være et enkeltmandsfirma eller en filial i et firma med flere arbejdssteder.

Pendling: RAS indeholder variablerne bopælsadresse og arbejdsstedsadresse, og danner på den baggrund grundlag for opgørelse af erhvervspendlingen mellem bopæl og arbejdssted. En pendler er defineret som en person, der har erhvervsarbejde på en anden adresse end sin egen bopæl, og kun disse personer indgår derfor i gennemsnitsberegningen. Pendlingsafstanden er beregnet som den korteste vejafstand fra den beskæftigedes bopælsadresse til arbejdsstedsadressen, og hjemturen indgår ikke i pendlingsafstanden. Beregningerne af afstanden er foretaget i GIS-programmet FleetView på baggrund af oplysningerne i Kraks Danske Vejnet, og indeholder ikke oplysninger om hyppigheden af pendlingen eller om, hvilket transportmiddel pendleren benytter.

2.5 Enheder

Den statistiske enhed er personer.

2.6 Population

Populationen er befolkningen ultimo november med oplysning om den primære tilknytning til arbejdsmarkedet.

2.7 Geografisk dækning

Danmark.

2.8 Tidsperiode

Ultimo november 1980-

2.9 Basisperiode

Ikke relevant for denne statistik.

2.10 Måleenhed

Personer.

2.11 Referencetid

2014-11 - 2014-11

2.12 Hyppighed

Statistikken offentliggøres årligt.

2.13 Indsamlingshjemmel og EU regulering

§6 i Lov om Danmarks Statistik.

2.14 Indberetningsbyrde

Der er ingen indberetningsbyrde forbundet med statistikken, idet alle oplysninger stammer fra andre statistikregistre.

2.15 Øvrige oplysninger

Mere information om RAS findes på emnesiderne [Tilknytning til arbejdsmarkedet](#) og [Beskæftigelse](#).

Beskrivelse af centrale variable i forbindelse med tilknytning til arbejdsmarkedet findes [her](#) og for beskæftigelse [her](#).

3 Statistisk behandling

Den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) er baseret på Arbejdsmarkedsregnskabet (AMR), som integrerer og harmoniserer en lang række datakilder, og dermed gør det muligt at belyse befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet væsentligt bedre end tidligere.

3.1 Kilder

Fra og med offentliggørelsen d. 28. april 2015 er RAS baseret på Arbejdsmarkedsregnskabet (AMR). RAS er i den forbindelse revideret tilbage til november 2008. I samme forbindelse er dateringen af statistikken ændret, så der nu dateres efter referencetidspunktet ultimo november. Det betyder, at den seneste opgørelse hedder ultimo november 2014, hvor den tidligere ville have heddet 2015. Læs mere om [Arbejdsmarkedsregnskabet](#). Grunddata i AMR stammer fra en række andre kilder:

- eIndkomstregistret
- Erhvervsregistret
- Statistikken for offentligt forsørgede
- Uddannelsesstatistikken
- Arbejdsklassifikationsmodulet
- Indkomststatistikken
- Befolkningsstatistikken
- Barsels- og sygedagpengestatistikken

3.2 Indsamlingshyppighed

Statistikken er årlig.

3.3 Indsamlingsmetode

Indsamlingsmetoden består i bearbejdning af eIndkomstregistret og samkøring med andre registre.

3.4 Datavalidering

Datagrundlaget for RAS har siden offentliggørelsen i april 2015 været Arbejdsmarkedsregnskabet (AMR). AMR udarbejdes både i en timenormeret og en ikke-timenormeret version. Det ikke-timenormerede AMR (AMR-UN) udgør datagrundlaget for RAS, og datavalideringen foregår således i produktionen af AMR_UN.

Fra 2008 anvendes månedlige oplysninger fra Danmarks Statistiks eIndkomstregister som grundlag for lønmodtagerbeskæftigelsen. Alle arbejdsgivere i den private såvel som den offentlige sektor er forpligtede til at indberette oplysninger til eIndkomstregistret om, hvilket arbejdssted det enkelte job foregår på. Arbejdsstedet er grundlaget for oplysningen om branche, sektor og geografi. Det betyder, at informationen om lønmodtagerens tilknytning til arbejdsmarkedet ultimo november er af væsentligt højere kvalitet end tidligere. Der er dog stadig nogen usikkerhed med hensyn til fordelingen på branche, sektor og geografi, fordi korrekte værdier af disse variable er afhængig af, om arbejdsgiveren indberetter korrekte produktionsenhedsnumre (P-nr.). Der er en række arbejdsgivere - særligt inden for den offentlige sektor - hvis indberetninger er mangelfulde. For kommunernes vedkommende medfører ufuldstændige indberetninger af produktionsenhedsnumre særligt usikkerhed omkring brancheplacering, mens fejl og mangler i de andre sektorer især giver usikkerhed på den geografiske placering. Indberettede arbejdssteder fejlsøges derfor bedst muligt og rettes ved hjælp af bl.a. Danmarks Statistiks Erhvervsregister.

Der kan være tilfælde, hvor en person er registreret med et 'ulovligt overlap'. Det er eksempelvis tilfældet, hvis en person modtager dagpenge og samtidig står registreret som beskæftiget. I sådanne tilfælde vurderes det, at oplysninger om dagpenge er mest valide. Det 'ulovlige overlap' rettes ved at slette eller nedskrive tilstande eller tilrette til- og fra-datoer, og på den måde sikres en bedre periodisering af de forskellige tilstande, som befolkningen kan være i. For at skabe det mest retvisende billede af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet foretages der derudover en lang række koblinger af de forskellige arbejdsmarkedstilstande. Tilstande med støttet beskæftigelse kobles eksempelvis til det specifikke job, som personen er i. For midlertidigt fraværende personer bestemmes det, om fraværet er fra beskæftigelse eller ledighed. Såfremt fraværet er fra beskæftigelse kobles fraværet til det relevante job.

Der imputeres desuden lønmodtagerjob i de tilfælde, hvor personen er midlertidigt fraværende uden løn i maksimalt 45 dage. Det gøres, fordi personen fortsat betragtes som beskæftiget, idet fraværet er af kortere varighed.

Oplysninger om løntimer kommer fra statistikken Beskæftigelse for Lønmodtagere (BfL), og er i nogle tilfælde imputeret. Usikkerheden omkring løntimer for lønmodtagere er faldende i og med, at andelen af imputerede løntimer for lønmodtagere er faldet fra 14 pct. i 2008 til knap 4 pct. i 2013. Timeoplysningerne for selvstændige er ligeledes imputeret.

Der foretages ligeledes en selektering af selvstændige og medarbejdende ægtefæller ud fra en række oplysninger om bl.a. virksomhedens ansatte, den selvstændiges alder og tilknytning til a-kasse. Ud fra de fastlagte krav og graden af sikkerhed for, at jobbet som selvstændig reelt er aktivt, benævnes 'stærke selvstændige', 'svage selvstændige' og 'supersvage selvstændige'. Læs mere om selekteringen [her](#).

3.5 Databehandling

Databehandlingen i AMR foregår i flere trin. Første trin i databehandlingen er, at data fra forskellige kilder fejlsøges og bearbejdes og dernæst indlægges i en kildedatabase. Fejlsøgningen er beskrevet nærmere under 'Datavalidering'. Der indlægges data fra statistikken for offentligt forsørgede, lønmodtagere, selvstændige, medarbejdende ægtefæller, personer under uddannelse og modtagere af barsels- og sygedagpenge. Endvidere foretages der selektering af selvstændige og medarbejdende ægtefæller samt imputering af betalte timer. Derefter sker en overlapsbehandling af data, hvor 'ulovlige overlap' mellem arbejdsmarkedstilstande rettes, og koblinger mellem forskellige tilstande foretages.

Efter overlapsbehandlingen foretages der en klassifikation af befolkningen ud fra de internationale retningslinjer fra ILO. Retningslinjerne består bl.a. af et sæt prioriteringsregler for, hvordan den primære tilknytning til arbejdsmarkedet bestemmes. Retningslinjerne foreskriver, at beskæftigelse har højere prioritet end ledighed, mens ledighed har højere prioritet end tilstande uden for arbejdsstyrken. Herefter kobles til erhvervsregistret med henblik på at hente baggrundsoplysninger (branche, sektor, arbejdsstedskommune mv.) om de arbejdssteder de beskæftigede arbejder på. Der kobles også til befolkningsstatistikken med henblik på at afgøre om personerne har bopæl i Danmark eller ej på et givent tidspunkt.

Ud fra denne databehandling dannes det såkaldte AMR-UN-register, som er et ikke-timenormeret forløbsregister med oplysninger om befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet, og som således udgør datagrundlaget for RAS. I RAS opgøres befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet ultimo november, men på baggrund af AMR-UN er det muligt at opgøre befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet på vilkårlige tidspunkter i årets løb. Læs mere om [statistisk behandling i AMR](#).

Underopdelingen af lønmodtagergruppen efter færdighedsniveau (dvs. topledere, lønmodtagere på højeste niveau, lønmodtagere på mellemniveau, lønmodtagere på grundniveau, andre lønmodtagere og lønmodtagere uden nærmere angivelse) kommer hovedsagligt fra Danmarks Statistiks lønstrukturstatistik. For lønmodtagere i mindre virksomheder i den private sektor foretages en imputering, idet disse ikke skal indberette til Danmarks Statistiks lønstatistik. I sådanne tilfælde er kvaliteten af oplysningen om færdighedsniveauet væsentligt dårligere.

3.6 Korrektion

Der laves ikke korrektioner af data udover, hvad der allerede er beskrevet under datavalidering og databehandling.

4 Relevans

RAS anvendes fortrinsvist til strukturbelysning af arbejdsmarkedet, idet statistikken indeholder informationer på et meget detaljeret niveau, og anvendes i stort omfang af både eksterne og interne brugere.

4.1 Brugerbehov

RAS anvendes af en lang række eksterne brugere. Det er fx kommuner, regioner, ministerier, interesseorganisationer, forskere og private virksomheder. Statistikken anvendes fortrinsvist til strukturbelysning af arbejdsmarkedet, idet statistikken indeholder informationer på et meget detaljeret niveau. RAS er derudover også en del af datagrundlaget for flere integrerede statistikker i Danmarks Statistik. RAS indgår eksempelvis i Arbejdstidsregnskabet (ATR) og via ATR i Nationalregnskabet.

4.2 Brugertilfredshed

Der er ikke foretaget egentlige undersøgelser af brugertilfredsheden med statistikken. RAS anvendes dog i relativt stort omfang af både eksterne og interne brugere, og der er i Danmarks Statistik nedsat en række brugerudvalg, som skal understøtte dialogen med brugerne og inddrage dem i udviklingen af statistikker. Der er således også nedsat et brugerudvalg for Arbejdsmarkedsstatistik, som inddrages i arbejdet med RAS.

4.3 Fuldstændighed af data

Der er ingen forordninger på området. RAS følger - i det omfang, det på registerdata er muligt - guidelines fra ILO (Internationale Labour Organization). ILO er en FN-organisation, som bl.a. fastlægger de internationale retningslinjer for, hvordan befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet skal opgøres. ILO's retningslinjer er primært rettet mod interviewbaserede opgørelser (Arbejdskraftundersøgelserne), hvor personen selv afgiver information om sin arbejdsmarkedstilknytning. Eftersom RAS er baseret på registerdata er kravene fra ILO operationaliseret til brug for en registerbaseret opgørelse. ILO-retningslinjerne består bl.a. af et sæt prioriteringsregler for, hvordan den primære tilknytning til arbejdsmarkedet bestemmes. Retningslinjerne foreskriver, at beskæftigelse har højere prioritet end ledighed, mens ledighed har højere prioritet end tilstande uden for arbejdsstyrken.

5 Præcision og pålidelighed

RAS er en registerbaseret totaltælling af befolkningen, som benytter Arbejdsmarkedsregnskabet (AMR) som datagrundlag. I AMR integreres en lang række datakilder i et statistiksystem, som gør det muligt at belyse arbejdsmarkedet væsentligt bedre end de enkeltstående statistikker. Statistikken vurderes således meget anvendelig på trods af usikkerheder, som særligt drejer sig om timeoplysninger for specielt selvstændige og medarbejdende ægtefæller samt om tilknytning af job til arbejdssted.

I forbindelse med offentliggørelsen af tal for 2014 i april 2016 er reviderede tal for 2008-2013 ligeledes offentliggjort. Der planlægges ikke yderligere revideringer.

5.1 Samlet præcision

RAS er en totaltælling af befolkningen, som anvendes til at belyse befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Mangelfulde indberetninger og manglende oplysninger gør, at der er usikkerheder forbundet med statistikken.

Der er særligt usikkerhed omkring oplysningerne for selvstændige, fordi timeoplysningerne er imputerede. Oplysningerne vurderes at være retvisende på et overordnet niveau, men skal tolkes med forsigtighed på et mere detaljeret niveau. I nogle tilfælde er også oplysningerne for lønmodtagere imputerede, men andelen er faldet fra 14 pct. i 2008 til knap 4 pct. i 2013, og usikkerheden er således også faldende.

Der er ligeledes en vis usikkerhed omkring, hvilket arbejdssted det enkelte job foregår på, fordi en række indberetninger fra arbejdsgivere er mangelfulde. De mangelfulde indberetninger medfører en nødvendig fejlsøgning og fejlretning af arbejdssteder, men selvom fejlene rettes bedst muligt, er der fortsat usikkerhed omkring dele af oplysninger vedrørende arbejdssteder - særligt på detaljeret niveau.

5.2 Stikprøveusikkerhed

Ikke relevant for denne statistik

5.3 Anden usikkerhed

Alle arbejdsgivere skal indberette oplysninger om arbejdssted for det enkelte job. I de tilfælde, hvor disse oplysninger er mangelfuld, fejlsøges og rettes i det omfang, det er muligt.

Oplysninger om arbejdstimer benyttes i RAS til at bestemme en persons primære tilknytning til arbejdsmarkedet, når personen har mere end et job. I sådanne tilfælde er det jobbet med flest timer, som regnes for det primære. For selvstændige og medarbejdende ægtefæller er timeoplysninger altid imputerede, hvorfor der er særlig usikkerhed forbundet med bestemmelsen af primær tilknytning, når en person har job som både lønmodtager og selvstændig.

Befolkningens primære tilknytning til arbejdsmarkedet bestemmes ud fra ILO's retningslinjer for prioritering, som prioriterer beskæftigelse over ledighed, og ledighed over tilstande uden for arbejdsmarkedet.

Selektering af selvstændige foretages ud fra fastlagte krav, som kategoriserer i henholdsvis 'stærke', 'svage' og 'supersvage' selvstændige.

5.4 Kvalitetsstyring

Danmarks Statistik følger anbefalinger vedrørende organisering og styring af kvalitet, der er givet i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF). Læs mere om disse på [Adfærdskodeks for europæiske statistikker](#). Der er etableret en arbejdsgruppe for kvalitet og en central kvalitetssikringsfunktion, der løbende gennemfører tjek af produkter og processer.

5.5 Kvalitetssikring

Danmarks Statistik følger principperne i Adfærdskodeks for europæiske statistikker (Code of Practice, CoP) og bruger den tilhørende implementeringsmodel Quality Assurance Framework (QAF) ved implementeringen af disse principper. Dette indebærer løbende decentrale og centrale tjek af produkter og processer på baggrund af dokumentation, der følger internationale standarder. Den centrale kvalitetssikringsfunktion rapporterer til arbejdsgruppen for Kvalitet. Rapporteringen indeholder blandt andet forslag til forbedringer, som vurderes, beslattes og implementeres.

5.6 Kvalitetsvurdering

RAS er en totaltælling af hele befolkningen, som bruger Arbejdsmarkedsregnskabet (AMR) som datagrundlag. I AMR integreres, fejlsøges og harmoniseres en lange række datakilder i et statistiksystem. Det betyder, at RAS kan belyse arbejdsmarkedet væsentligt bedre, end de nuværende enkeltstående statistikker kan. RAS er samtidigt en totaltælling af befolkningen, og der er dermed ikke samme usikkerhed som ved statistikker baseret på stikprøver. Der er dog en række andre usikkerheder forbundet med statistikken:

Siden 2008 er månedlige oplysninger fra Danmarks Statistiks eIndkomstregister anvendt som grundlag for lønmodtagerbeskæftigelsen. Det betyder, at informationen om lønmodtagerens tilknytning til arbejdsmarkedet er af væsentligt højere kvalitet end tidligere. Alle private såvel som offentlige arbejdsgivere skal indberette oplysninger til eIndkomstregistret om, hvilket arbejdssted det enkelte job foregår på. Der er dog alligevel usikkerhed omkring arbejdsstedsplacering, fordi der især for den offentlige sektor er kvalitetsproblemer med hensyn til denne oplysning. Usikkerhederne knytter sig især til fordelingen af de beskæftigede i den kommunale sektor efter branche. Særligt kan der være usikkerhed omkring, hvorvidt en person er beskæftiget inden for administration eller ej; om man arbejder med undervisning i folkeskolen eller inden for undervisning uden nærmere angivelse; eller om man arbejder på plejehjem eller inden for hjemmehjælp. Der er ligeledes en vis usikkerhed knyttet til fordelingen af de beskæftigede efter arbejdsstedskommune i staten og regionerne. Disse oplysninger fejlsøges derfor ved hjælp af bl.a. Danmarks Statistiks Erhvervsregister, men der vil fortsat være en vis usikkerhed forbundet med arbejdsstedsplaceringen og særligt på detaljeret niveau.

Hvis en person har flere job på referencetidspunktet (fx som lønmodtager og selvstændig), vælges jobbet, hvor det antages, at personen arbejder flest timer. For lønmodtagere fandtes der før 2008 ikke oplysninger om det eksakte antal arbejdstimer. For selvstændige og medarbejdende ægtefæller manglede timeoplysningerne helt. På baggrund af det indbetalte ATP-beløb (for lønmodtagere) og ansættelseslængden kunne der før 2008 beregnes et groft mål for arbejdsomfanget i jobbet. Fra 2008 foreligger der information om løntimer for lønmodtagere, hvilket betyder at arbejdsomfanget er mere præcist for lønmodtagere fra 2008. For selvstændige og medarbejdende ægtefæller er timeoplysninger fortsat imputerede. Oplysningerne vurderes at passe på et overordnet niveau i forhold til de variable, som oplysningerne er imputeret på baggrund af, men oplysningerne - særligt på detaljeret niveau - skal tolkes med forsigtighed.

Underopdelingen af lønmodtagergruppen efter færdighedsniveau (dvs. topledere, lønmodtagere på højeste niveau, lønmodtagere på mellemniveau, lønmodtagere på grundniveau, andre lønmodtagere og lønmodtagere uden nærmere angivelse) sker ved hjælp af oplysninger om arbejdsfunktion, som indberettes til Danmarks Statistiks lønstatistik. Mindre virksomheder i den private sektor (færre end 10 fuldtidsansatte) har ikke pligt til at indberette disse oplysninger, hvorfor placeringen af lønmodtagere i nogle tilfælde foregår ved imputering. I sådanne tilfælde er kvaliteten af oplysningen om færdighedsniveauet derfor at væsentligt ringere kvalitet.

Selektering af selvstændige og medarbejdende ægtefæller foretages ligeledes ud fra en række oplysninger om personen og jobbet ud fra fastlagte krav. Se mere om selekteringen [her](#).

RAS beskriver befolkningens primære tilknytning til arbejdsmarkedet ultimo november i året. Tidspunktet er valgt, fordi de anvendte registre refererer til situationen ultimo året, og fordi december er atypisk og dermed uhensigtsmæssig i forhold til at belyse arbejdsmarkedstillknytning. Det betyder således også, at RAS har begrænsninger i forhold til at belyse arbejdsmarkedet på andre tidspunkter af året, hvilket bl.a. kan have betydning for specifikke brancher.

5.7 Revisionspolitik

Danmarks Statistik foretager revisioner i offentliggjorte tal i overensstemmelse med [Danmarks Statistiks revisionspolitik](#). De fælles procedurer og principper i revisionspolitikken er for nogle statistikker suppleret med en specifik revisionspraksis.

5.8 Praksis for revisioner

Når RAS offentliggøres anses data for at være endelige. Dog kan data revideres som følge af metodeændringer eller nye oplysninger .

I forbindelse med offentliggørelsen af tal for ultimo november 2013 blev data fra 2008-2012 revideret, fordi RAS overgik til at benytte AMR som datagrundlag. Ved offentliggørelsen i april 2016 revideredes igen tal tilbage til 2008, fordi man på det tidspunkt havde mere opdaterede oplysninger om befolkningen end ved tidligere udgivelser. Revideringen medfører, at antallet af personer uden for arbejdsstyrken reduceres med 12.000-14.000 (i 2013 ca. 24.000). Reduktionen skyldes bl.a., at en del udvandringer nu kendes, fordi befolkningen er trukket senere, hvilket reducerer befolkningen med 5.000-8.000. Derudover betragtes au pairs nu som beskæftigede, mens udenlandske studerende opgøres som værende under uddannelse. Endvidere stiger gruppen af efterlønsmodtagere med 3.000-4.000 på grund af ændret databehandling af gruppen. Foruden disse ændringer er der ligeledes foretaget mindre rettelser af brancher, arbejdssteder og sektorkoder for lønmodtagere.

Der planlægges ikke yderligere revisioner.

6 Aktualitet og punktlighed

Statistikken offentliggøres ca. 16 måneder efter referencetidspunktet, og offentliggørelsesdatoen, som normalt overholdes uden forsinkelse, er fastlagt mere end et år i forvejen.

6.1 Udgivelsestid for foreløbige og endelige tal

RAS er baseret på AMR, som har en lang række registre som datagrundlag. Den sidste datakilde som foreligger, er oplysningen om arbejdsfunktion (disco-kode) for lønmodtagere på baggrund af arbejdsklassifikationsmodulet. Denne information foreligger typisk 14 måneder efter referencetidspunktet ultimo november.

6.2 Publikationspunktlighed

RAS publiceres under normale omstændigheder uden forsinkelse i forhold til det annoncerede tidspunkt.

7 Sammenlignelighed

RAS blev udarbejdet for første gang i 1981 og omfattede befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet ultimo november 1980. Statistikken er siden da udgivet én gang årligt. Nye, bedre datagrundlag og ændringer på arbejdsmarkedet har medført en række databrud i statistikken over tid, som således har betydning for sammenligneligheden over tid. Da RAS er baseret på administrative registre med nationale særpræg, er det vanskeligt at sammenligne statistikken internationalt.

7.1 International sammenlignelighed

RAS følger de internationale retningslinjer for opgørelser af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet fra International Labour Organisation (ILO). ILO's retningslinjer er imidlertid rettet mod interviewbaserede opgørelser (Arbejdskraftundersøgelserne), hvor personen selv afgiver information om arbejdsmarkedstilknytningen. Da RAS derimod er baseret på registre, er kravene fra ILO operationaliseret til brug på registerbaseret materiale. Det anbefales derfor, at Arbejdskraftundersøgelserne (AKU) benyttes ved internationale sammenligninger, mens RAS fortrinsvist anvendes til at belyse nationale strukturer.

7.2 Sammenlignelighed over tid

RAS blev udarbejdet for første gang i 1981 og omfattede befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet ultimo november 1980. Statistikken bliver lavet én gang årligt og er udgivet i perioden fra 1981 og frem. Der er igennem årene foretaget en række ændringer i opgørelsen af RAS, som har betydning for sammenligneligheden over tid.

Databrud

I 2003 (november 2002) er der et databrud i RAS. Forandringer på arbejdsmarkedet og bedre datakilder gjorde, at der var opstået et behov for at foretage forskellige ændringer af statistikken. Ændringerne medførte bl.a., at prioriteringsrækkefølgen for personer der var i flere tilstande ultimo november (ex. personer som modtog efterløn og samtidigt arbejdede) blev ændret en smule.

Før 2008 var datagrundlaget for lønmodtagerne det centrale oplysningsseddelregister. Det centrale oplysningsseddelregister var dannet på baggrund af årlige indberetninger fra arbejdsgiverne til SKAT. På oplysningssedlen kunne arbejdsgiveren angive lønmodtagerens beskæftigelse som periodisk eller helårlig. Formodningen er, at arbejdsgiverne brugte helårsmarkeringen i for mange tilfælde, hvilket resulterede i for højt et beskæftigelsesniveau. For personer uden for arbejdsstyrken blev der i perioden november 1980-november 2006 anvendt oplysninger fra mange forskellige statistikregistre. En del af disse statistikregistre blev i 2007 samlet i statistik for offentligt forsørgede, og RAS overgik herefter til at hente oplysninger fra denne statistik. I statistikken for offentligt forsørgede foretages en tværgående databehandling, hvilket betyder at kvaliteten af disse oplysninger er bedre end hidtil.

Fra november 2008 udgør eIndkomstregistret datagrundlaget for lønmodtagerbeskæftigelsen. Det medførte et større databrud. EIndkomstregistret er baseret på månedlige indberetninger fra arbejdsgiveren, hvilket i forhold til tidligere betyder en større grad af sikkerhed i oplysningen om, hvornår et ansættelsesforhold rent faktisk er gældende. Det nye datagrundlag medførte et fald i beskæftigelsesniveauet. Læs mere om ændringerne [her](#). Med opgørelsen af RAS pr. november 2008 i 2010 var Danmarks Statistiks eget månedlige eIndkomstregister endnu ikke etableret. Derfor blev der anvendt en årsversion af eIndkomstregistret, som var dannet af SKAT ved en summation af de månedlige indberetninger over året. Ved offentliggørelsen af RAS opgjort november 2009 i 2011 var Danmarks Statistiks eget månedlige eIndkomstregister færdigt. Der viste sig, at være store forskelle mellem den årlige version, som var anvendt året før, og det nye månedsregister, at det var nødvendigt at revidere opgørelsen pr. november 2008.

I forbindelse med offentliggørelsen af RAS pr. november 2011 blev der foretaget to ændringer i statistikken, som betød, at RAS for perioden november 2008-2010 blev revideret. Ændringerne består i, at:

1) personer, som er midlertidigt fraværende på barsels- eller sygedagpenge, og som er klassificeret som værende uden for arbejdsstyrken, bliver en del af arbejdsstyrken. Baggrunden for denne

ændring var, at man definatorisk bør betragtes som beskæftiget, selvom man er midlertidigt fraværende, og arbejdsgiveren ikke udbetaler løn. Det midlertidige fravær kan være barselsorlov eller sygefravær af mindre end tre måneders varighed. Før overgangen til eIndkomstregistret ville en person, der var midlertidigt fraværende, typisk blive opgjort som beskæftiget, selvom der ikke havde været en lønudbetaling på referencetidspunktet. Dette skyldes, at der blev taget udgangspunkt i oplysninger om årlige lønbeløb og mere overordnede markeringer for ansættelsesforholdets varighed. Efter overgangen til eIndkomstregistret tages der derimod udgangspunkt i lønudbetalingen i november, og hvis der ikke er en sådan, bliver personen ikke betragtet som beskæftiget. Danmarks Statistik udviklede derfor en algoritme, som kunne afgøre, om personen kom fra beskæftigelse eller ej. På den baggrund blev ca. 10.000 personer, som tidligere ville være blive opgjort som værende uden for arbejdsstyrken i stedet opgjort som beskæftigede. Det drejer sig primært om personer, som har været på barselsorlov.

2) bruttoledigheden indarbejdes i RAS. Det betød, at arbejdsstyrken kom til at bestå af de beskæftigede og de bruttoledige. Tidligere bestod arbejdsstyrken af de beskæftigede (som inkluderede en delmængde af de aktiverede bruttoledige) og de nettoledige. Nettoledige består af ledige dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere, der er vurderet jobklare. Aktiverede ledige indgår ikke i denne gruppe. Bruttoledige består af nettoledige samt aktiverede dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere, der er vurderet jobklar. Læs mere om ledighedsbegreberne her. Samlet betyder disse ændringer, at arbejdsstyrken øges med ca. 50.000 i forhold til den hidtidige opgørelse.

Nyt datagrundlag for RAS fra 2015

I april 2015 overgik RAS til at være baseret på Arbejdsmarkedsregnskabet (AMR). I den forbindelse blev RAS revideret tilbage til november 2008. I samme forbindelse blev dateringen af statistikken ændret, så der nu dateres efter referencetidspunktet ultimo november. Det betyder, at en opgørelse fx pr. ultimo november 2013 nu hedder nov. 2013, hvor den tidligere ville have heddet 2014. Læs mere om AMR [her](#). Ved offentliggørelsen i 2016 blev tidsserien revideret tilbage til november 2008. Herefter er det planen, at tidsserien for perioden november 2008-2014 skal fryses (dvs., at der ikke foretages yderligere revisioner tilbage i tid).

**Ændret branchenomenklatur **

I 1993 ændres branchenomenklaturen fra DSE77 til DB93. I 2003 ændres branchenomenklaturen til DBO3. I 2008 ændres branchenomenklaturen til DBO7. Læs mere om branchenomenklaturen [her](#).

**Ændret sektorkode **

Statistikken kan fordele på sektor ifølge ESA (november 1994-november 2012) og ESA2010 (november 2008-november 2013).

Ændret fagklassifikation

Færdighedsniveauet for lønmodtagere bestemmes ud fra [DISCO-08](#), som indberettes til lønstatistikken og dernæst kobles til jobbet i eIndkomstregistret. Fra 2010 er DISCO-klassifikationen ændret til DISCO-08. Det vil sige, at færdighedsniveauet i perioden 2008-2009 er baseret på DISCO-88, mens det fra 2010 og frem er baseret på DISCO-08. Ændringen skyldtes en international ændring i den bagvedliggende klassifikation ISCO. Overgangen betyder, at antallet af lønmodtagere på højeste niveau øges fra 2009-2010 med ca. 200.000 personer, mens antallet af lønmodtagere på mellemniveau falder tilsvarende. Af store lønmodtagergrupper kan nævnes alt pædagogisk arbejde, en del sygeplejerskearbejde og en del arbejde inden for den finansielle sektor.

Kommunalreform

RAS bliver offentliggjort på kommuneniveau i statistikbanken. Fra november 2006 er statistikken offentliggjort på de nye kommuner efter strukturreformen. I perioden november 1980-november

2006 er statistikken opgjort på kommunerne før strukturreformen. I november 2006 er der med andre ord både opgjort tal for kommuneinddelingen før og efter strukturreformen.

7.3 Sammenhæng med anden statistik

Antallet af beskæftigede og arbejdsløse i RAS afviger fra opgørelserne i andre statistikker. Du kan læse mere om forskellene herunder:

Erhvervsbeskæftigelsen

Som udgangspunkt sker der en fælles afgrænsning af bestanden af beskæftigede ultimo november i RAS og Erhvervsbeskæftigelsen (EBS). Der er imidlertid nogle job, som medtages i den ene opgørelse, men ikke i den anden, og vice versa. For det første opgøres personens vigtigste tilknytning til arbejdsmarkedet i RAS, hvorimod EBS medregner alle personens job ultimo november. For det andet betragtes personer, der er fraværende fra beskæftigelse (pga. fx børnepasningsorlov eller barsels- eller sygedagpenge) ultimo november, som beskæftigede i RAS, men ikke i EBS. For det tredje medregner EBS kun selvstændige, som enten er momspligtige, lønsumsafgiftspligtige eller er arbejdsgivere, mens RAS også medregner selvstændige, som har fået et vist overskud i virksomheden i året selv om personen hverken er moms- eller lønsumsafgiftspligtig. For det fjerde medregner EBS kun job knyttet til firmaer med en vis minimumsaktivitet. Firmaer, som har aktivitet under denne aktivitetsgrænse, er således ikke omfattet af statistikken.

Arbejdskraftundersøgelsen

Arbejdskraftundersøgelsen (AKU) er en interviewundersøgelse, der ligesom RAS anvender det af ILO definerede internationale beskæftigelsesbegreb. Da ILO's retningslinjer imidlertid er rettet mod netop AKU og ikke registerbaseret materiale, er retningslinjerne operationaliseret til brug for RAS. Derfor er der også afvigelser imellem RAS og AKU. Betragtes de beskæftigedes fordeling på socioøkonomisk status, er der relativt flere selvstændige og medarbejdende ægtefæller i AKU end i RAS. Årsagerne til dette er bl.a., at personer som er aktie- eller anpartsindehaver i den virksomhed, hvor de arbejder, klassificeres som lønmodtager i RAS, mens de ofte vil betegne sig selv som selvstændige, når de spørges i AKU. Det samme gør sig gældende for medarbejdende ægtefæller med løn aftale, der i RAS klassificeres som lønmodtagere. Lønmodtagernes fordeling på færdighedsniveau afviger ligeledes en del mellem de to statistikker.

Offentlig beskæftigelsesstatistik

Statistikken over Offentlig beskæftigelse (OBESK) belyser det gennemsnitlige antal job og fuldtidsbeskæftigede i kvartalet inden for offentlig forvaltning og service. I antallet af job indgår samtlige job, som personen på et givent tidspunkt har i den offentlige forvaltning. Det betyder, at antallet af job er væsentligt højere end antallet af beskæftigede i RAS.

Beskæftigelse for lønmodtagere

Beskæftigelse for lønmodtagere (BFL) belyser lønmodtagernes fuldtidsbeskæftigelse og antallet af beskæftigede lønmodtagere på kvartalsbasis. Omregningen til fuldtidsbeskæftigelse betyder, at niveauet for beskæftigelsen er lavere end i RAS. Omvendt er antallet af lønmodtagere højere end i RAS. Det skyldes, at et nogle lønmodtagere bliver opgjort som selvstændige i RAS. Det sker når en person både har et lønmodtager job og et job som selvstændig, og personen arbejder flest timer i jobbet som selvstændig.

Registreret ledighed

Den gennemsnitlige fuldtidsledighed er generelt højere i den registerbaserede ledighedsstatistik end

i RAS. Antallet af arbejdsløse er for det første lavere i RAS, fordi delvist ledige, dvs. personer som arbejder på deltid og er som ledige resten af tiden opgøres som beskæftigede i RAS. For det andet er en del af de bruttoledige (i ledighedsstatistikken) opgjort som beskæftigede i RAS. Grunden hertil er, at de er aktiverede i en foranstaltning, hvor der udbetales løn. I sådanne tilfælde skal de klassificeres som beskæftigede ifølge de internationale retningslinjer for beskæftigelsesstatistik.

Arbejdsmarkedsregnskabet

Siden april 2015 har Arbejdsmarkedsregnskabet (AMR) udgjort datagrundlaget for RAS, hvormed RAS blev revideret tilbage til november 2008. Mere information om AMR [her](#).

7.4 Intern konsistens

RAS er baseret på arbejdsmarkedsregnskabet (AMR), som udarbejdes på baggrund af en række forskellige kilder. I og med at der eksisterer samme type af baggrundsoplysninger for hele befolkningen i AMR er der fuld intern konsistens i AMR og således også i RAS.

8 Tilgængelighed

RAS offentliggøres i Nyt fra Danmarks Statistik, Statistisk Årbog samt i Statistikbanken under 'Arbejde, indkomst og formue'. Derudover er registret tilgængeligt i Danmarks Statistiks Forskningsservice, ligesom mere detaljerede opgørelser af statistikken kan bestilles i Danmarks Statistiks Kundecenter.

Mere information på emnesiderne om [arbejdsstyrke](#) og om [beskæftigelse](#).

8.1 Udgivelseskalender

Udgivelsestidspunktet fremgår af udgivelseskalenderen. Datoen bekræftes i ugerne forinden.

8.2 Udgivelseskalender - adgang

Udgivelseskalenderen kan findes på følgende link: [Udgivelseskalender](#).

8.3 Udgivelsespolitik - brugeroplysning

Statistikker offentliggøres altid kl. 09:00 på dagen, der er annonceret i udgivelseskalender. Ingen uden for Danmarks Statistik ser statistikken før offentliggørelsestidspunktet. Temapublikationer mv. kan offentliggøres på andre tidspunkter af dagen. Rigsstatistikeren kan beslutte, at sådanne publikationer kan udleveres før udgivelsestidspunktet, fx til interessenter og pressen.

8.4 NYT/Pressemeddelelse

Den årlige NYT-udgivelse 'Indvandrere og efterkommeres tilknytning til arbejdsmarkedet' udarbejdes på baggrund af RAS. Den seneste udgave kan hentes [her](#).

8.5 Publikationer

Tallene indgår i:

- [Statistisk Årbog](#)
- [Statistisk Tiårsoversigt](#)

8.6 Statistikbanken

En lang række opgørelser fra RAS offentliggøres i Statistikbanken i 'Tilknytning til arbejdsmarkedet' og 'Beskæftigelse' under emnesiden [Arbejde, indkomst og formue](#).

Mere detaljerede opgørelser kan købes i Danmarks Statistiks Kundecenter.

8.7 Adgang til mikrodata

RAS er et individbaseret register, som kan kobles med andre individbaserede registre til brug for diverse skræddersyede serviceopgaver. Derudover stilles RAS også stillet til rådighed gennem Danmarks Statistiks Forskerordning under hensyntagen til [Danmarks Statistiks generelle anonymiseringsregler](#).

8.8 Anden tilgængelighed

Statistikregistret leveres årligt til Danmarks Statistiks Kundecenter og Danmarks Statistiks Forskningsservice.

8.9 Diskretioneringspolitik

I udarbejdelsen af RAS følges Danmarks Statistiks [datafortrolighedspolitik](#).

8.10 Diskretionering og databehandling

Tal offentliggøres på et relativt aggregeret niveau i Statistikbanken, hvilket bl.a. betyder, at celler med mindre end tre observationer i de fleste tilfælde udelades.

8.11 Reference til metodedokumenter

Yderligere dokumentation af RAS kan findes følgende steder:

- [Befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet \(RAS\)](#)
- [Beskæftigede personer \(RAS\)](#)
- [Begrebsforskelle mellem beskæftigelsesstatistikkerne](#)
- [Internationale definitioner relateret til beskæftigelse mv.](#)
- [Om ny sektorkode i beskæftigelsesstatistikkerne](#)
- [Beskrivelse af tabeller og variable i TIMES](#)

8.12 Dokumentation af kvalitetssikring

Resultater fra vurdering af beskrivelse af produkter og udvalgte processer foreligger i deltageret form for hver statistik samt summarisk i rapporter til arbejdsgruppen for kvalitet.

9 Administrative oplysninger

Administrativt er statistikken placeret i kontoret Arbejdsmarked. Den statistikansvarlige er Kristine Mulvad Jensen, tlf. 39 17 38 41, e-mail: krj@dst.dk

9.1 Organisation

Danmarks Statistik

9.2 Kontor, afdeling

Arbejdsmarked, Personstatistik.

9.3 Kontaktpersonens navn

Kristine Mulvad Jensen

9.4 Kontaktpersonens funktion

Statistikansvarlig

9.5 Adresse

Sejrøgade 11, 2100 København Ø

9.6 E-mailadresse

krj@dst.dk

9.7 Telefonnummer

39 17 38 41

9.8 Faxnummer

39 17 39 99